III 27043

universitară

CĂLINA JUGASTRU

DREPT CIVIL. OBLIGAȚIILE

Editura Hamangiu
2023

27043 d2

CĂLINA JUGASTRU

DREPT CIVIL. OBLIGAȚIILE

Demo
C-289841.

L 89841
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECA 2

Editura Hamangiu
2023

CUPRINS

PARTEA I. CONSIDERAȚII PRIVIND OBLIGAȚIILE CIVILE ____ 1

Capitolul 1. Precizări terminologice. Noțiunea și structura obligației civile ____ 1

Secțiunea 1. Noțiunea și evoluția obligației civile ____ 1

§1. Noțiune ____ 1

§2. Scurtă privire istorică ____ 2

Secțiunea a 2-a. Elementele raportului obligațional ____ 3

Capitolul 2. Clasificarea obligațiilor ____ 6

Secțiunea 1. Obligații născute din acte juridice, obligații născute din fapte juridice ____ 6

Secțiunea a 2-a. Obligații de mijloace, obligații de rezultat ____ 6

Secțiunea a 3-a. Obligații de a da, obligații de a face, obligații de a nu face ____ 9

Secțiunea a 4-a. Obligații obișnuite, obligații reale, obligații opozabile terților ____ 10

Secțiunea a 5-a. Obligații civile, obligații naturale ____ 12

Capitolul 3. Izvoarele obligațiilor ____ 13

Secțiunea 1. Scurte considerații istorice ____ 13

Secțiunea a 2-a. Reglementarea actuală ____ 14

PARTEA A II-A. ACTUL JURIDIC CIVIL – IZVOR DE OBLIGAȚII ____ 15

Capitolul 1. Contractul civil ____ 15

Secțiunea 1. Noțiunea de contract civil. Clasificări ____ 15

§1. Contractul – izvor de obligații ____ 15

1.1. Definiția contractului în Codul civil român ____ 15

1.2. Contractul de consum ____ 16

1.3. Contractul civil ____ 16

1.4. Aspecte privind libertatea contractuală ____ 17

§2. Privire istorică asupra evoluției instituției contractului ____ 19

2.1. Dreptul contractual roman ____ 19

2.2. Dreptul medieval al contractelor ____ 20

2.3. Contractele în dreptul modern ____ 20

§3. Clasificarea contractelor civile ____ 21

3.1. Contracte sinalagmatice (bilaterale), contracte unilaterale – art. 1.171 C. civ. ____ 21

3.1.1. Noțiune ____ 21

3.1.2. Contractele sinalagmatice imperfecte ____ 22

3.1.3. Interesul clasificării ____ 23

3.2. Contracte cu titlu oneros, contracte cu titlu gratuit (art. 1.172 C. civ.) 24
3.2.1. Noțiune și reglementare 24
3.2.2. Interesul clasificării contractelor în contracte cu titlu oneros și contracte cu titlu gratuit 24
3.3. Contracte comutative, contracte aleatorii (art. 1.173 C. civ.) 25
3.3.1. Noțiune și reglementare 25
3.3.2. Interesul clasificării 26
3.4. Liberalități și contracte dezinteresate 26
3.4.1. Noțiune 26
3.4.2. Interesul clasificării 27
3.5. Contracte consensuale, contracte solemne, contracte reale (art. 1.174 C. civ.) 27
3.5.1. Noțiune și reglementare 27
3.5.2. Interesul clasificării 30
3.6. Contracte cu executare imediată, contracte cu executare succesivă 30
3.6.1. Noțiune 30
3.6.2. Interesul clasificării 31
3.7. Contracte numite, contracte nenumite (art. 1.168 C. civ.) 31
3.7.1. Noțiune și reglementare 31
3.7.2. Interesul clasificării 32
3.8. Contracte negociate, contracte de adeziune, contracte forțate 32
3.8.1. Noțiune 32
3.8.2. Interesul clasificării 34
Secțiunea a 2-a. Încheierea contractului 35
§1. Oferta 35
1.1. Noțiune. Condițiile ofertei de a contracta 35
1.2. Forța obligatorie a ofertei 37
1.2.1. Reglementarea Codului civil 37
1.2.2. Teorii privind natura juridică a ofertei de a contracta 38
1.2.2.1. Teoria ofertei – act juridic unilateral, izvor de obligații 38
1.2.2.2. Teoria antecontractului 39
1.2.2.3. Teoria răspunderii civile delictuale 39
§2. Acceptarea 40
2.1. Noțiune, condiții 40
2.2. Formele acceptării 40
2.3. Oferta și antecontractul 41
2.3.1. Oferta și promisiunea sinalagmatică de a contracta 41
2.3.2. Oferta și antecontractul unilateral 42
2.4. Convenția de *porte-fort* și oferta 43
§3. Momentul și locul încheierii contractului 43
3.1. Momentul încheierii contractului 43

3.2. Locul încheierii contractului 45
Secțiunea a 3-a. Efectele generale ale contractului civil 46
§1. Privire asupra principiilor care guvernează efectele contractului civil 46
§2. Principiul forței obligatorii a contractului civil 46
2.1. Noțiune, sediul materiei 46
2.2. Excepții de la principiul forței obligatorii a contractului 47
2.3. Precizări în raport cu forța obligatorie a contractului 47
2.3.1. Forța obligatorie în raport cu părțile contractante 47
2.4. Forța obligatorie în raport cu instanța de judecată. Problema impreviziunii 50
2.4.1. Revizuirea convențională a contractului 50
2.4.1.1. Nominalismul monetar 50
2.4.2. Mecanisme de revizuire convențională 53
2.4.3. Impreviziunea contractuală 55
2.4.3.1. Definiție, condiții 55
2.4.3.2. Efectele impreviziunii 56
§3. Principiul relativității efectelor contractului civil 57
3.1. Semnificația principiului. Părți, terți, avânzi-cauză 57
3.2. Excepțiile de la relativitatea efectelor contractului 59
3.2.1. Excepțiile aparente de la relativitatea efectelor contractului 59
3.2.1.1. Promisiunea faptei altuia (convenția de porte-fort) 59
3.2.1.1.1. Sediul materiei 59
3.2.1.1.2. Noțiune. Formele promisiunii faptei altuia 60
3.2.1.1.3. Aplicații ale convenției de porte-fort 60
3.2.1.1.4. Obiectul contractului de porte-fort 60
3.2.1.1.5. Efectele promisiunii pentru altul 61
3.2.1.2. Acordurile colective 62
3.2.1.3. Acțiunile directe 62
3.2.1.4. Reprezentarea 63
3.2.1.4.1. Noțiune. Izvoarele reprezentării 63
3.2.1.4.2. Condițiile și efectele reprezentării 63
3.2.1.4.3. Ratificarea 64
3.2.2. Excepții reale de la relativitatea efectelor contractului. Stipulația pentru altul – excepție veritabilă de la principiul relativității efectelor contractului 65
3.2.2.1. Privire istorică asupra contractului în favoarea unei terțe persoane 65
3.2.2.2. Noțiune 66
3.2.2.3. Reglementare, aplicații practice 66
3.2.2.4. Natura juridică 66
3.2.2.5. Condițiile contractului în favoarea unei terțe persoane 67
3.2.2.6. Efectele stipulației pentru altul 68

§4. Principiul opozabilității efectelor contractului civil 69
4.1. Opozabilitate și relativitate 69
4.2. Simulația 70
4.2.1. Precizări terminologice. Natura simulației 70
4.2.2. Condițiile de valabilitate ale simulației 71
4.2.3. Formele simulației. Delimitări 72
4.2.4. Simulația prin interpunere de persoane și mandatul fără reprezentare 73
4.2.5. Efectele simulației 74
4.2.6. Considerații privind acțiunea în simulație 75
4.2.7. Acțiunea în simulație și acțiunea oblică (subrogatorie) 77
4.2.8. Acțiunea în simulație și acțiunea revocatorie (pauliană) 77
Secțiunea a 4-a. Efectele speciale ale contractelor sinalagmatice 77
§1. Excepția de neexecutare *(exceptio non adimpleti contractus)* 78
1.1. Noțiune, reglementare 78
1.2. Fundament 79
1.3. Condiții 79
1.3.1. Condiții care privesc obligațiile contractuale 79
1.3.2. Condiția privind invocarea excepției de neexecutare 80
1.4. Efecte 81
§2. Rezoluțiunea, rezilierea și reducerea prestațiilor 81
2.1. Noțiune. Reglementare 81
2.2. Fundament 82
2.2.1. Codul civil de la 1865 82
2.2.2. Reglementarea actuală 83
2.3. Rezoluțiunea judiciară 83
2.4. Rezoluțiunea unilaterală 85
2.4.1. Reglementare, definiție 85
2.4.2. Condițiile rezoluțiunii unilaterale 85
2.5. Rezoluțiunea convențională 86
2.6. Efectele rezoluțiunii 88
2.7. Rezoluțiunea și nulitatea contractului 89
2.8. Rezilierea contractelor sinalagmatice 89
2.9. Reducerea prestațiilor 89
§3. Riscul contractului 90
3.1. Noțiune. Reglementare 90
3.2. Imposibilitatea de executare 91
3.3. Riscul în contractele translative de proprietate 91

Capitolul 2. Actul juridic unilateral de drept civil 92
Secțiunea 1. Actul unilateral în Codul civil – „dispoziții generale" 92
§1. Noțiune, terminologie, clasificări. Regim juridic 92
1.1. Noțiune 92

1.2. Aspecte terminologice 94
1.2.1. Autor – parte 94
1.2.2. Aspecte de sinonimie 96
1.2.3. Act unilateral, contract unilateral 96
1.2.4. Scurt traseu istoric privind actul unilateral 97
1.3. Clasificări și grupări ale actelor juridice unilaterale 98
1.4. Regimul juridic al actului unilateral 99
1.4.1. Condiții de fond 100
1.4.2. Condiții de formă 104
1.4.3. Efectele actului juridic unilateral 105
1.5. Actele unilaterale supuse comunicării 108
§2. Repere privind actele juridice unilaterale – sursă de obligații 109
2.1. Promisiunea unilaterală 109
2.2. Promisiunea publică de recompensă 111
2.2.1. Noțiune, trăsături, natură juridică 111
2.2.2. Revocarea promisiunii publice de recompensă 115

PARTEA A III-A. FAPTELE JURIDICE LICITE – SURSE OBLIGAȚIONALE 117

Capitolul 1. Gestiunea de afaceri 117
Secțiunea 1. Noțiune 117
Secțiunea a 2-a. Condițiile gestiunii de afaceri 118
§1. Gerarea intereselor altei persoane 118
1.1. Conținutul gestiunii de afaceri 118
1.2. Inițiativa gerantului 119
§2. Intenția de a gera interesele altuia 122
§3. Oportunitatea gestiunii 124
§4. Imposibilitatea, pentru gerat, de a se ocupa de propriile afaceri 126
Secțiunea a 3-a. Obligațiile gerantului 127
§1. Obligația de înștiințare 127
§2. Continuarea gestiunii 127
§3. Diligența datorată de gerant 128
§4. Obligația de a da socoteală 128
Secțiunea a 4-a. Gestiune fără reprezentare, gestiune cu reprezentare 129
Secțiunea a 5-a. Obligațiile geratului 130
§1. Rambursarea cheltuielilor 130
1.1. Categorii de cheltuieli rambursabile 130
1.2. Împotrivirea beneficiarului gestiunii 130
1.3. Gestiunea inoportună 131
§2. Repararea prejudiciului 131
§3. Executarea obligațiilor generate în numele ori în beneficiul său [art. 1.337 alin. (2)] 132

Secțiunea a 6-a. Indemnizarea gerantului 132
Secțiunea a 7-a. Ratificarea gestiunii 134

Capitolul 2. Plata nedatorată 135
Secțiunea 1. Noțiune 135
Secțiunea a 2-a. Condițiile plății nedatorate 136
§1. Efectuarea unei plăți 136
§2. Intenția de a stinge o datorie 136
§3. Absența datoriei 136
§4. Eroarea 137
Secțiunea a 3-a. Situații în care nu este plată nedatorată 138
Secțiunea a 4-a. Efectele plății nedatorate 139
§1. Acțiunea în restituire 139
§2. Problema prestațiilor executate în temeiul unui act juridic nul 139
§3. Plata primită cu bună-credință de creditor 140
§4. Restituirea plății anticipate 141
4.1. Noțiune 141
4.2. Reguli aplicabile restituirii 142
4.2.1. Restituirea plății nedatorate 142
4.2.2. Deteriorarea sau scăderea de valoare a bunului 143

Capitolul 3. Îmbogățirea fără justă cauză 144
Secțiunea 1. Noțiune 144
Secțiunea a 2-a. Condiții. Efecte 145
§1. Condițiile îmbogățirii fără justă cauză 145
§2. Efectele îmbogățirii fără just temei 147
2.1. *Actio de in rem verso* 147
2.2. Îmbogățirea justificată 148
2.3. Condițiile restituirii 149
2.4. Caracterul subsidiar 150

PARTEA A IV-A. RĂSPUNDEREA CIVILĂ 153

Capitolul 1. Coordonatele generale ale răspunderii civile 153
Secțiunea 1. Răspunderea civilă – noțiune, forme 153
§1. Preliminarii 153
1.1. Noțiunea răspunderii civile 153
1.2. Formele răspunderii civile 154
§2. Unitate/dualitate în răspunderea civilă 155
§3. Dreptul de opțiune 158
§4. Răspunderea civilă a profesioniștilor 160
§5. Obligațiile necontractuale în dreptul internațional privat 161

Secțiunea a 2-a. Condițiile răspunderii civile delictuale (extracontractuale) 163
§1. Fapta ilicită 163
1.1. Reglementare 163
1.2. Noțiune 164
1.3. Caracteristici 165
1.4. Autonomie 165
§2. Prejudiciul 166
2.1. Noțiune 166
2.2. Aspecte privind regimurile speciale de indemnizare 166
2.2.1. Prevederile Codului civil român 166
2.2.2. Pagubele generate de produsele cu defecte 168
2.2.2.1. Domeniul de aplicare a Legii nr. 240/2004 168
2.2.2.2. Temeiul răspunderii pentru prejudiciu 169
2.2.2.3. Condițiile acțiunii în reparație. Prejudicii reparabile 169
2.2.2.4. Situații în care prejudiciul nu va fi reparat 170
2.2.3. Daunele nucleare 171
2.2.3.1. Cadrul normativ 171
2.2.3.2. Prejudiciile pentru care intervine răspunderea 172
2.2.3.3. Persoane responsabile. Cazurile în care nu se răspunde pentru prejudiciu 173
2.2.4. Prejudiciul ecologic 173
2.2.4.1. Definiții în legislația specială 173
2.2.4.2. Fundamentul răspunderii pentru daune ecologice 174
2.2.4.3. Repararea prejudiciului ecologic 174
2.2.5. Prejudiciile cauzate prin erori judiciare 175
2.2.6. Prejudiciile cauzate prin acte administrative ilicite ale autorităților publice 176
§3. Cauzalitatea 177
3.1. Definiție. Reglementare 177
3.2. Prejudiciul generat de un complex de împrejurări 178
§4. Vinovăția 179
4.1. Noțiune. Terminologia noului Cod civil 179
4.2. Elementele vinovăției 180
4.3. Formele vinovăției civile 181
4.4. Gradele culpei 181
4.5. Criterii particulare de apreciere a vinovăției în Codul civil 182
4.6. Vinovăția în cazul profesioniștilor 183

Capitolul 2. Formele răspunderii civile delictuale 185
Secțiunea 1. Răspunderea pentru fapta proprie a persoanei fizice 185
§1. Drept subiectiv civil și interes legitim 185
1.1. Drept subiectiv civil – interes indemnizabil 185

1.2. Indemnizarea interesului legitim. Traseu jurisprudențial și doctrinar 188
§2. Cerințele interesului indemnizabil – *de lege lata* 190
2.1. Noțiune și reglementare 190
2.2. Situații de fapt indemnizate sub genericul interesului 194
2.3. Limitele indemnizării interesului 196
Secțiunea a 2-a. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de minor sau de persoana care beneficiază de consiliere judiciară sau de tutelă specială (art. 1.372 C. civ.) 197
§1. Retrospectiva reglementării. Actuala stare legislativă 197
§2. Domeniul de aplicare al art. 1.372 alin. (1) C. civ. 204
2.1. Persoanele pentru care se angajează răspunderea 204
2.2. Persoanele care răspund 206
§3. Fundamentul răspunderii 208
§4. Condițiile răspunderii 209
4.1. Condițiile generale 209
4.2. Condițiile speciale 210
§5. Repararea prejudiciului în ipoteze speciale. Exonerări. Acțiunea în regres 210
5.1. Ipoteza în care autorul faptei nu are discernământ 210
5.2. Cauze de exonerare de răspundere 211
5.3. Regresul 211
Secțiunea a 3-a. Răspunderea comitenților pentru prepuși 212
§1. Terminologie. Condițiile răspunderii 212
1.1. Terminologie 212
1.2. Condițiile răspunderii comitenților pentru prepuși 212
1.3. Fundamentul reparării prejudiciului conform art. 1.373 C. civ. 215
1.4. Mecanismul reparării pagubei 215
Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru animale/pentru lucruri, în general/pentru ruina edificiului 216
§1. Răspunderea pentru animale 216
1.1. Sediul materiei. Domeniu de aplicare 216
1.2. Fundamentul răspunderii 217
§2. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri, în general 218
2.1. Sediul materiei 218
2.2. Condițiile răspunderii pentru lucruri, în general. Efecte 219
§3. Paza lucrului/paza animalului – condiție specială de angajare a răspunderii 221
§4. Răspunderea pentru ruina edificiului 222
§5. Alte cazuri de răspundere pentru prejudiciu 223
§6. Exonerări 223

Secțiunea a 5-a. Răspunderea persoanei juridice pentru prejudiciul cauzat prin fapte ilicite 224
§1. Raporturile cu terții 224
§2. Raporturile dintre persoana juridică și organul de conducere 225
§3. Răspunderea persoanei juridice pentru prejudicii nepatrimoniale 226

Capitolul 3. Repararea prejudiciului 231
Secțiunea 1. Principiile reparării prejudiciului 231
§1. Repararea integrală a prejudiciului 231
1.1. Reglementarea noului Cod civil român 231
1.2. Semnificația și conținutul principiului reparării integrale 232
1.3. Componentele prejudiciului reparabil din perspectiva principiului reparării integrale 235
1.4. Cheltuielile efectuate de victimă pentru evitarea sau pentru limitarea prejudiciului 236
1.5. Pierderea șansei de a obține un avantaj sau de a evita o pagubă 237
1.5.1. Reglementarea pierderii șansei în noul Cod civil român 237
1.5.2. Noțiune, trăsături caracteristice ale prejudiciului care constă în pierderea șansei 238
1.5.3. Evaluarea șansei pierdute 240
§2. Repararea în natură a prejudiciului 241
2.1. Noțiune. Sediul materiei 241
2.2. Stabilirea despăgubirilor 242
Secțiunea a 2-a. Formele prejudiciilor civile. Formele reparației 243
§1. Aspecte de terminologie 243
§2. Clasificări ale prejudiciilor civile 244
2.1. Prejudiciu material, prejudiciu nepatrimonial 244
2.1.1. Prejudiciul material 244
2.1.2. Prejudiciul nepatrimonial 246
2.1.2.1. Noțiune 246
2.1.2.2. Delimitări 249
2.2. Prejudiciu cauzat patrimoniului, prejudiciu cauzat persoanei 251
2.2.1. Delimitări 251
2.2.2. Componente 252
2.2.3. Cheltuielile efectuate pentru limitarea sau pentru evitarea prejudiciului 253
2.2.4. Obligația de a diminua prejudiciul sau de a evita agravarea prejudiciului 254
2.2.4.1. Documente internaționale. Legislație națională 254
2.2.4.2. Practică judiciară 255
2.3. Prejudiciu material, prejudiciu corporal, prejudiciu moral 256
2.3.1. Prejudiciu patrimonial – prejudiciu nepatrimonial 256
2.3.2. Prejudiciu material, prejudiciu corporal, prejudiciu moral 256

2.3.3. Prevederile noului Cod civil român 260
2.3.4. Problema baremizării în materia prejudiciului corporal 260
2.3.5. Varietățile prejudiciului corporal 263
2.4. Alte clasificări ale prejudiciilor 266
2.4.1. Prejudiciu extracontractual, prejudiciu contractual 266
2.4.2. Prejudiciu individual, prejudiciu colectiv, prejudiciu în masă 266
2.4.3. Prejudicii instantanee, prejudicii succesive 267
2.4.4. Prejudiciu previzibil, prejudiciu imprevizibil 268
2.4.5. Alte clasificări 268
§3. Formele reparației 268
3.1. Obiectul reparației 268
3.2. Răspunderea solidară și raporturile între debitori. Regresul 269
3.3. Formele reparației 270
3.3.1. Repararea în natură – principiu al reparării pagubei 270
3.3.2. Repararea prin echivalent (echivalența pagubă – indemnizație) 271
3.3.2.1. Modalitățile de plată 271
3.3.2.2. Stabilirea despăgubirii prin acordul părților 271
3.3.2.3. Acordul părților consemnat în hotărârea de expedient 272
3.3.2.4. Prestațiile periodice 273
3.3.2.5. Data evaluării prejudiciului 275
Secțiunea a 3-a. Prejudiciul în prezența cauzelor justificative *276*
§1. Legitima apărare 276
1.1. Noțiune, condiții 276
1.2. Repararea prejudiciului conform art. 1.360 alin. (2) și art. 1.362 C. civ. 278
§2. Starea de necesitate 280
2.1. Noțiune 281
2.2. Condiții 281
§3. Divulgarea secretului comercial 283
3.1. Secretul comercial – cauză exoneratoare de răspundere în noul Cod civil 283
3.2. *De lege ferenda* 284
§4. Îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege sau executarea ordinului superiorului 287
§5. Exercițiul drepturilor subiective 288
5.1. *Neminem laedit qui suo jure utilitur* 288
5.2. Exercițiul dreptului subiectiv 289
5.3. Abuzul de drept – graniță a exercițiului dreptului subiectiv 291
§6. Consimțământul victimei. Problema acceptării riscurilor 291
6.1. Consimțământul victimei 291
6.1.1. Prejudiciile cauzate bunurilor 292
6.1.1.1. Clauzele de excludere a răspunderii civile 292

6.1.1.2. Clauzele care limitează răspunderea 293
6.1.2. Prejudiciile cauzate integrității fizice sau psihice ori sănătății 293
6.1.2.1. Regula 293
6.1.2.2. Excepții de la regula statuată în art. 1.355 alin. (3) C. civ. 294
6.1.3. Domeniul medical 294
6.1.3.1. Consimțământul – condiție a evitării malpraxisului 294
6.1.3.2. Obligația de informare – condiție prealabilă exprimării consimțământului pacientului. Obiectul informării medicale 296
6.1.4. Activitățile sportive 297
6.2. Acceptarea riscurilor 298
6.2.1. Semnificații 298
6.2.2. Arie de aplicare 298
§7. Forța majoră și cazul fortuit 299
7.1. Preliminarii 299
7.2. Forța majoră 301
7.3. Cazul fortuit 304
§8. Fapta victimei sau fapta terțului 305
§9. Anunțuri privitoare la răspundere 306

Capitolul 4. Răspunderea civilă contractuală 308
Secțiunea 1. Noțiune. Condiții 308
§1. Considerații privind noțiunea de răspundere civilă contractuală 308
§2. Condițiile răspunderii civile contractuale 309
2.1. Fapta ilicită 309
2.2. Prejudiciul 309
2.3. Raportul de cauzalitate 313
2.4. Vinovăția 313
Secțiunea a 2-a. Daunele-interese 315
§1. Noțiune, clasificare 315
§2. Evaluarea daunelor-interese 315
2.1. Evaluarea judiciară 316
2.2. Evaluarea convențională 317
2.2.1. Clauza penală (art. 1.538-1.543 C. civ.) 317
2.2.2. Clauza de arvună 319
2.3. Evaluarea legală 319
Secțiunea a 3-a. Punerea în întârziere a debitorului 320
§1. Noțiune. Modalități de punere în întârziere 320
§2. Punerea de drept în întârziere 321
§3. Efectele punerii în întârziere 321
Secțiunea a 4-a. Convenții de modificare a răspunderii contractuale 322

Capitolul 5. Dreptul de gaj general al creditorilor. Garanțiile obligațiilor. Cauzele de preferință 323
Secțiunea 1. Dreptul de gaj general al creditorilor 323
§1. Noțiune 323
§2. Gajul general – garanție generală a creditorilor 323
§3. Gajul general – garanție specializată 324
Secțiunea a 2-a. Garanțiile generale ale obligațiilor 325
§1. Acțiunea oblică 325
1.1. Noțiune, justificare 325
1.2. Domeniul de aplicare 325
1.3. Condițiile acțiunii oblice 326
1.4. Efectele acțiunii oblice 327
§2. Acțiunea revocatorie (pauliană) 328
2.1. Noțiune, natură juridică 328
2.2. Actele care pot fi revocate prin acțiunea pauliană 329
2.3. Condițiile acțiunii pauliene 329
2.4. Efectele acțiunii revocatorii 330
Secțiunea a 3-a. Garanțiile personale 331
§1. Fideiusiunea 331
1.1. Noțiune, feluri 331
1.1.1. Noțiune 331
1.1.2. Felurile fideiusiunii 331
1.2. Caractere juridice 332
1.3. Condiții cu privire la persoana fideiusorului 334
1.4. Efectele fideiusiunii 335
1.5. Încetarea fideiusiunii 338
§2. Scrisoarea de garanție 339
§3. Scrisoarea de confort 340
Secțiunea a 4-a. Cauzele de preferință 341
§1. Privilegiile 341
1.1. Definire, natură, caractere juridice 341
1.1.1. Definiție, natură juridică 341
1.1.2. Caracterele privilegiilor 342
1.2. Clasificarea privilegiilor 342
1.3. Concursul cauzelor de preferință 342
1.3.1. Regulile concursului 342
1.4. Stingerea privilegiilor 343
§2. Ipoteca 343
2.1. Dreptul de ipotecă – noțiune, natură și caractere juridice 343
2.1.1. Noțiune 343
2.1.2. Natura juridică 344
2.1.2. Caracterele ipotecii 344
2.2. Varietăți de ipoteci 345

2.3. Constituirea și publicitatea ipotecii 347
2.3.1. Constituirea ipotecii 347
2.3.2. Formele de publicitate 348
2.4. Efectele și stingerea dreptului de ipotecă 348
2.4.1. Efectele ipotecii 348
2.4.2. Stingerea ipotecii 349
§3. Gajul 350
3.1. Reglementare, precizări terminologice. Tipuri de gaj 350
3.2. Noțiunea și caracterele juridice ale contractului de gaj 351
3.3. Constituirea și efectele gajului 352
3.3.1. Constituirea gajului 352
3.3.1.1. Condiții privind părțile contractante 352
3.3.1.2. Condiții care privesc bunul gajat 352
3.3.1.3. Publicitatea gajului 353
3.3.2. Efectele gajului 353
3.3.2.1. Drepturile creditorului gajist 354
3.3.2.2. Obligațiile creditorului gajist 354
3.3.2.3. Drepturile debitorului 355
3.3.2.3. Obligațiile debitorului 355
3.4. Executarea și stingerea gajului 355
3.4.1. Executarea gajului 355
3.4.2. Stingerea gajului 355
§4. Dreptul de retenție 356
4.1. Considerații privind dreptul de retenție 356
4.2. Caracterele dreptului de retenție 357
4.3. Opozabilitatea și stingerea dreptului de retenție 358

PARTEA A V-A. MODALITĂȚILE OBLIGAȚIILOR. CIRCUITUL OBLIGAȚIILOR 359

Capitolul 1. Modalitățile obligațiilor. Obligațiile complexe 359
Secțiunea 1. Modalitățile obligațiilor 359
§1. Modalitățile obligațiilor. Dispoziții generale 359
§2. Condiția 359
2.1. Noțiune 359
2.2. Clasificare 360
2.3. Efectele condiției 360
2.4. Constatarea îndeplinirii condiției 361
§3. Termenul 362
3.1. Obligația afectată de termen 362
3.1.1. Definiție 362
3.1.2. Nerealizarea evenimentului 362
3.2. Categorii de termene 363
3.2.1. Categorii de termene în noul Cod civil 363
3.2.1.1. Termen suspensiv, termen extinctiv 363

3.2.1.2. Termen stabilit de părți, termen stabilit de instanță, termen prevăzut de lege 365
3.2.1.3. Termenul de grație 365
3.2.2. Clasificări în doctrină 366
3.3. Stabilirea judiciară a termenului 367
3.3.1. Reglementare 367
3.3.2. Aplicații particulare 367
3.4. Beneficiul termenului 368
3.5. Decăderea din beneficiul termenului 369
3.5.1. Noțiune, reglementare 369
3.5.2. Ipoteze legale de decădere din beneficiul termenului 370
3.5.3. Inopozabilitatea decăderii din termen 372
3.6. Exigibilitatea anticipată 373
Secțiunea a 2-a. Obligațiile complexe *374*
§1. Obligațiile alternative 374
1.1. Noțiune 374
1.2. Efectele obligațiilor alternative 374
1.2.1. Dacă alegerea aparține debitorului, obligația facultativă produce următoarele efecte 374
1.2.2. În cazul în care creditorul este cel îndreptățit să aleagă, efectele obligației alternative sunt diferite (art. 1.465 C. civ.) 375
§2. Obligațiile facultative 375
2.1. Noțiune 375
2.2. Efecte 375
§3. Obligații divizibile 376
3.1. Noțiune 376
3.2. Regim juridic 376
§4. Obligațiile indivizibile – excepție de la divizibilitate 376
4.1. Noțiune, reglementare 376
4.2. Efectele obligațiilor indivizibile 377
§5. Obligațiile solidare – excepție de la divizibilitate 378
5.1. Solidaritatea – excepție de la divizibilitatea obligațiilor 378
5.2. Solidaritatea activă 378
5.3. Solidaritatea pasivă 379

Capitolul 2. Transmiterea, transformarea și stingerea obligațiilor **381**
Secțiunea 1. Transmiterea și transformarea obligațiilor *381*
§1. Cesiunea de creanță 381
2.1. Noțiune, obiect 381
2.1.1. Definiție 381
2.1.2. Creanțe care pot fi cesionate. Creanțe excluse 381
2.1.3. Tipuri de cesiune de creanță 382
2.2. Condițiile cesiunii de creanță 382

2.3. Efectele cesiunii de creanță între părți 383
2.3.1. Efectul translativ al cesiunii 383
2.3.2. Garanțiile datorate de cedent 384
2.4. Efectele cesiunii cu privire la terți 384
2.4.1. Efecte cu privire la debitorul cedat 384
2.4.2. Efecte cu privire la alți cesionari ai aceleiași creanțe 385
2.4.3. Efecte cu privire la creditorii cedentului 385
2.4.4. Efecte între cesionar și debitorul cedat 386
§2. Subrogația 386
2.1. Noțiune, sediul materiei. Tipuri de subrogație 386
2.1.1. Izvoarele subrogației 386
2.1.2. Tipuri de subrogație 387
2.1.3. Subrogația legală 388
2.2. Efectele subrogației (art. 1.597 C. civ.) 388
§3. Preluarea de datorie 389
3.1. Noțiune 389
3.2. Modalitățile și efectele preluării de datorie. Ineficacitatea preluării datoriei 389
§4. Novația 390
4.1. Noțiune 390
4.2. Condițiile novației 391
4.2.1. Succesiunea a două obligații diferite 391
4.2.2. Intenția de a nova 392
4.3. Efectele novației 392
Secțiunea a 2-a. Modurile de stingere a obligațiilor *393*
§1. Considerații privind mijloacele de stingere a obligațiilor 393
§2. Plata 394
2.1. Definiție. Temeiul plății 394
2.1.1. Definiție 394
2.1.2. Temeiul plății 395
2.2. Condițiile plății 396
2.2.1. Diligența cerută în efectuarea plății 396
2.2.2. Indivizibilitatea plății 398
2.2.3. Locul plății 399
2.2.4. Data plății 400
2.3. Cheltuielile plății 402
§3. Subiectele plății. Imputația plății 403
3.1. Subiectele plății 403
3.1.1. Persoanele care pot face plata 403
3.1.2. Persoanele care pot primi plata 405
3.1.3. Plata făcută unui terț 406
3.1.4. Plata făcută unui creditor aparent 407

3.2. Imputația plății 408
3.2.1. Codul civil de la 1865 408
3.2.2. Noua reglementare a imputației plății 409
3.2.2.1. Imputația convențională 409
3.2.2.2. Imputația unilaterală 409
3.2.2.3. Imputația legală 411
§4. Compensația 412
4.1. Noțiunea și utilitatea practică a compensației 412
4.2. Compensația legală 413
4.2.1. Generalități 413
4.2.2. Creanțe ce pot fi compensate 413
4.2.3. Cazuri în care nu operează compensația legală 413
4.2.4. Efectele compensației legale 414
4.3. Compensația convențională 414
4.4. Compensația judiciară 414
§5. Confuziunea 414
5.1. Noțiune 414
5.2. Efectele confuziunii 415
§1. Darea în plată 415
1.1. Noțiune și reglementare 415
1.2. Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite 417
§7. Imposibilitatea fortuită de executare a obligațiilor 419
7.1. Noțiune 419
7.2. Condițiile și efectele imposibilității fortuite de executare 420

BIBLIOGRAFIE 421